УДК 368.8:338.48(100)
JEL G22, Z31, L91, K23
DOI 10.31375/2226-1915-2025-2-214-228

МЕХАНІЗМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАХУВАННЯ «ЗЕЛЕНА КАРТКА» В МІЖНАРОДНОМУ ТУРИЗМІ

Л.А. Чвертко
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки
ORCID ID: 0000-0003-2788-6991
chvertko.l@udpu.edu.ua
І.М. Кирилюк
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи
ORCID ID: 0000-0001-9814-195X
i.kyryluk@udpu.edu.ua
О.В. Литвин
доктор філософії, доцент кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи
ORCID ID: 0000-0003-2616-468X
o.lytvyn@udpu.edu.ua

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Умань, Україна

Анотація. *У статті розкрито особливості функціонування системи міжнародного страхування «Зелена картка» як важливого інструменту забезпечення безпеки автотуристів у міжнародних подорожах. З'ясовано, що ця система сприяє спрощенню перетину державних кордонів автотуристами та забезпечує їх правовий захист у разі настання дорожньо-транспортних пригод, що сталися в країні перебування. Проаналізовано ключові механізми реалізації «Зеленої картки», зокрема її правову основу, роль національних бюро та особливості врегулювання страхових випадків. Виявлено, що ефективність системи значною мірою залежить від міждержавної співпраці, цифровізації процесів страхування та адаптації до змін у туристичній поведінці споживачів. У контексті євроінтеграційного курсу України наголошено на актуальності приведення національної системи страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів у відповідність до вимог Багатосторонньої угоди. Це відкриє додаткові можливості для розвитку міжнародного туризму та підвищення конкурентоспроможності України на світовому туристичному ринку.*

Ключові слова: *страхування в туризмі, автотранспортне страхування, відповідальність, ризик, організація туристичних подорожей, туризм.*

© Чвертко Л.А., Кирилюк І.М., Литвин О.В., 2025

UDC 368.8:338.48(100)
JEL G22, Z31, L91, K23
DOI 10.31375/2226-1915-2025-2-214-228

MECHANISMS OF FUNCTIONING OF THE «GREEN CARD» INSURANCE SYSTEM IN INTERNATIONAL TOURISM

Liudmyla Chvertko
Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Economic Security
ORCID ID: 0000-0003-2788-6991
chvertko.l@udpu.edu.ua
Iryna Kyryliuk
Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Technologies and Organization of Tourism and Hotel and Restaurant Business
ORCID ID: 0000-0001-9814-195X
kyryluk@udpu.edu.ua
Oksana Lytvyn
Ph.D., Associate Professor of the Department of Technologies and Organization of Tourism and Hotel and Restaurant Business
ORCID ID: 0000-0003-2616-468X
o.lytvyn@udpu.edu.ua

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine

Abstract. *The article reveals the peculiarities of the functioning of the international insurance system "Green Card" as an important tool for ensuring the safety of motorists in international travel. It is found that this system helps to simplify the crossing of State borders by motorists and provides them with legal protection in the event of road accidents occurring in the host country. The author analyzes the key mechanisms for implementing the «Green Card», in particular, its legal basis, the role of national bureaus and the peculiarities of insurance claims settlement. It is found that the popularity of this type of insurance in Ukraine is due to the increased intensity of crossing the State border by citizens of the country, especially in the context of the expansion of international tourist flows and labor migration due to visa liberalization. However, with the beginning of russia's full-scale military invasion of Ukraine, the reasons for the growth of population mobility are related to the forced displacement of millions of Ukrainians in search of safety, intensification of volunteer and humanitarian activities, as well as the need for more active use of road transport due to the closure of airspace and the lack of international air traffic. It is substantiated that the effectiveness of the system largely depends on interstate cooperation, digitalization of insurance processes and adaptation to changes in consumer travel behavior. In the context of Ukraine's European integration course, the author emphasizes the relevance of bringing the national system of motor third party liability insurance in line with the requirements of the Multilateral Agreement. This will open up additional opportunities for the development of international tourism*

and increase Ukraine's competitiveness in the global tourism market. It is determined that promising areas for the development of the international insurance system "Green Card" are the improvement of the regulatory environment, digitalization of the exchange of insurance information between countries, and expansion of cooperation with assistance companies for prompt response in the event of insurance events abroad.

Keywords: *insurance in tourism, motor insurance, liability, risk, organization of tourist trips, tourism.*

Постановка проблеми. У сучасних реаліях розвитку світового ринку туристичних послуг міжнародний туризм набуває особливого значення як одна з найбільш динамічних галузей світової економіки. Міжнародні туристичні перевезення організовуються з широким використанням різних видів транспортних засобів, серед яких значне місце належить автомобільному транспорту.

Трансформація сучасного туристичного ринку супроводжується суттєвими змінами в поведінці споживачів, які дедалі частіше демонструють прагнення до незалежності та самостійності в плануванні і здійсненні подорожей. Зростання популярності самостійного туризму значною мірою зумовлено активним розвитком цифрових технологій, що надають мандрівникам доступ до необхідної інформації, онлайн-бронювання транспорту, проживання та інших елементів туристичного продукту без посередництва туристичних компаній. Зокрема, дедалі більше мандрівників віддають перевагу подорожам власним транспортом, що актуалізує питання забезпечення належного рівня страхового захисту, зокрема в частині відповідальності перед третіми особами.

Ця тенденція зумовлює зростання наукового інтересу до проблем особистої відповідальності туристів, особливо під час перетину державних кордонів на власному автотранспорті, а також відповідальності автоперевізників. У цьому контексті система міжнародного страхування цивільної відповідальності «Зелена картка» набуває особливого значення як обов'язковий елемент безпечного перетину кордонів та виступає ключовим інструментом забезпечення правового та фінансового захисту в міжнародному туризмі. Страхування за системою «Зелена картка» дозволяє туристам не лише дотримуватись вимог законодавства країн перебування, а й мінімізувати ризики, пов'язані з можливими дорожньо-транспортними пригодами (ДТП). Тому механізми функціонування цієї системи потребують поглибленого дослідження в контексті сучасної динаміки туристичних практик та зростання попиту на безпечні умови пересування за межами країни проживання.

Огляд останніх досліджень та публікацій. Огляд наукових публікацій українських і зарубіжних дослідників засвідчує незмінний інтерес до питань страхування у сфері міжнародного туризму, який особливо загострився в останні роки. Це зумовлено низкою глобальних викликів, серед яких слід виокремити пандемію COVID-19 та підвищені ризики, спричинені військовими конфліктами і їхніми наслідками. Такі глобальні загрози суттєво вплинули

на зміну туристичних потоків та форм організації подорожей, актуалізувавши потребу в ефективному страхуванні як одного з головних механізмів забезпечення безпеки туристів.

Аналіз впливу пандемії COVID-19 на поведінку мандрівників, проведений Дж. Дрейпер *(Draper, 2023)* та А. ДеФранко *(DeFranco, 2023)* [1] засвідчує, що зростання рівня ризиків, пов'язаних із міжнародними подорожами, значно посилило попит на туристичне страхування, яке дедалі більше розглядається як інструмент фінансового захисту від потенційних втрат, зумовлених непередбачуваними обставинами у сфері охорони здоров'я та безпеки. В своєму дослідженні Н. Бакало та В. Маховка [2] проаналізували ключові проблеми у сфері страхування в міжнародному туризмі та окреслили напрями їх вирішення, орієнтовані на підвищення безпеки й зручності для туристів.

На думку вчених, ефективна система страхового захисту є ключовим інструментом забезпечення особистої та майнової безпеки мандрівників [3]. Це особливо важливо з огляду на високий рівень ризиків, притаманних туристичній діяльності, що вимагає системного підходу до їх ідентифікації, оцінювання та покриття. У цьому контексті М. Стевіч *(Stević, 2023)* [4] акцентує на важливості застосування ефективних страхових механізмів, які дозволяють мінімізувати потенційні збитки та гарантувати належний рівень безпеки під час подорожей .

М. Діаконідзе *(Diakonidze, 2021)* [5] характеризує туристичне страхування як один з найважливіших елементів планування подорожей, яке захищає туристів від певних фінансових ризиків та втрат, що можуть виникнути під час подорожі. В. Руденко, Н. Добіжа, В. Мирончук [6] розглядають туристичне страху-вання як інструмент забезпечення фінансової безпеки подорожуючих громадян і пропонують його розглядати «як систему фінансового захисту, яка забезпечує покриття ризиків, пов'язаних із життям, здоров'ям, майном та відповідальністю туристів під час внутрішніх і міжнародних подорожей, спрямовану на мінімізацію непередбачених витрат, забезпечення оперативної допомоги у критичних ситуаціях та створення умов для безпечного й комфортного здійснення туристичних поїздок». Запропоноване авторами визначення охоплює ключові об'єкти туристичного страхування – життя, здоров'я, майно та відповідальність громадян перед третіми особами, що забезпечує комплексний захист у разі непередбачуваних подій. Вчені Х. Насіб *(Naseeb, 2022)* та А. Метваллі *(Metwally, 2022)* [7] вважають, що туристичне страхування сприяє задоволенню туристичних інтересів користувачів туристичних послуг в контексті забезпечення гарантії через те, що їхні можливі претензії будуть задоволені в рамках правового поля. У національному контексті особливості туристичного страхування в умовах воєнного стану в Україні досліджували Д. Мозгова та І. Зігунова [8], С. Плетенецька та З. Біблий [9], акцентуючи увагу на адаптації страхових механізмів до надзвичайних обставин. Погляди зарубіжних і вітчизняних дослідників доповнюють одне одного, демонструючи як споживчу, так і правову складову туристичного страхування.

Окрему увагу в контексті туристичного страхування вченими приділено системі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів при здійсненні міжнародних поїздок. У цьому контексті система міжнародного страхування цивільної відповідальності автовласників «Зелена картка» набуває особливого значення як обов'язковий елемент безпечного перетину кордонів та функціонування у транспортному просторі інших країн. В. Никифорак у своєму дослідженні акцентує увагу на механізмі реалізації принципів та завдань Міжнародної системи страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів «Зелена картка» [10]. Спеціальні системи страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів досліджують Дж. Де Мот *(De Mot, 2014)* та М. Фауре *(Faure, 2014)* [11], які звертають увагу на те, що проблематика обов'язкового характеру автомобільного страхування породжує виклики, пов'язані з його доступністю для окремих категорій водіїв. Це, своєю чергою, зумовлює необхідність впровадження спеціальних страхових механізмів для зниження рівня незастрахованості та пом'якшення соціальних ризиків, зокрема через створення державних або приватно-державних схем під-тримки.

Проте, попри вагомий внесок вищезазначених вчених, існує об'єктивна необхідність поглибленого дослідження механізмів функціонування системи «Зелена картка» в умовах зростаючої ролі страхування як інструменту підвищення безпеки міжнародного туризму.

Завдання дослідження. Метою статті є комплексна оцінка міжнародної системи страхування «Зелена картка» як механізму страхового захисту автовласників у міжнародному туризмі, а також обґрунтування перспектив розвитку цього виду страхування в Україні в умовах євроінтеграції.

Основний матеріал дослідження. Експлуатація автотранспортних засобів, яка характеризується підвищеним ризиком виникнення ДТП, об'єктивно зумовлює необхідність своєчасного та повного відшкодування збитків, понесених третіми особами внаслідок цих подій. В багатьох країнах ця потреба задовольняється шляхом використання страхових механізмів, зокрема, інституту страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів – це специфічний вид страхування, спрямований на захист майнових інтересів суб'єктів (фізичних та юридичних осіб) – власників наземних транспортних засобів у разі виникнення у них зобов'язань щодо відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю та майну третіх осіб внаслідок дорожньо-транспортної пригоди. Відповідно до чинного законодавства, в Україні існує два основних види договорів страхування: внутрішній договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, тобто договір, що діє виключно на території України, та міжнародний договір – договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, що діє на території держав – членів міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка» [12].

Інтеграція України до міжнародної системи автомобільного страхування «Зелена картка» відбулася у 1997 році. Цьому передувало запровадження в країні обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та створення Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ) – єдиного обов'язкового об'єднання страховиків, які здійснюють цей вид страхування. Відтоді для поїздки до будь-якої іншої країни-члена міжнародної системи «Зелена картка» транспортним засобом, що зареєстрований в Україні, його власник зобов'язаний укласти договір міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності та отримати страховий сертифікат «Зелена картка» або страховий поліс, який засвідчує наявність міжнародного договору страхування, чинного на території такої іноземної держави. Такий договір укладається лише зі страховиком повним членом МТСБУ. У кожній країні-учасниці міжнародної системи «Зелена картка», функціонує національне бюро – єдиний компетентний орган щодо врегулювання питань, пов'язаних із відшкодуванням шкоди, заподіяної водіями транспортних засобів з іноземною реєстрацією. Наразі такі бюро представляють близько 1500 страховиків, які надають послуги страхування автотранспортних ризиків у 47 країнах Європи, Північної Африки та Близького Сходу [13].

Водночас, слід зазначити, що 36 держав-учасниць програми «Зелена картка» підписали Багатосторонню угоду щодо взаємного визнання внутрішніх полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Нині таку угоду застосовують 27 держав-членів Європейського Союзу, а також Ісландія, Ліхтенштейн та Норвегія, Андорра, Боснія і Герцеговина, Чорногорія, Сербія, Швейцарія та Велика Британія. Це значно спрощує перетин кордонів між країнами-учасницями, оскільки водіям з цих країн більше не потрібно пред'являти «Зелену картку», що розширює свободу пересування та економить час.

Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів у межах міжнародної системи «Зелена картка» є ефективним і перевіреним інструментом страхового захисту як осіб, відповідальних за скоєння ДТП за кордоном, так і осіб, життю, здоров'ю чи майну яких заподіяно шкоду. Порядок виплати страхового відшкодування потерпілим визначається правовими нормами, що регулюють обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів у юрисдикції країни, де стався стра-ховий випадок. Динаміка основних показників розвитку міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні підкреслює ефективність такого захисту, що виявляється у зростанні кількості укладених договорів (рис. 1), стабільності обсягів страхових премій та збільшенні рівня виплат за страховими випадками, що сталися за кордоном (табл. 1).

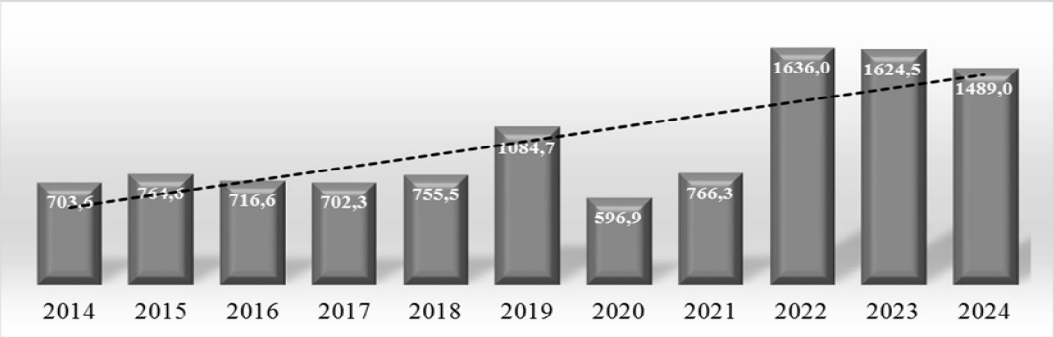

*Рис. 1. Динаміка кількості договорів міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів («Зелена Картка»), тис. од.**

**Джерело: розроблено авторами за даними [14]*

Таблиця 1

*Основні показники розвитку міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів («Зелена картка») в Україні**

Показники	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Сума нарахованих страхових премій, млн грн	494,0	845,5	1005,1	1082,1	1288,8	1634,7	1177,9	156,4	4089,5	5206,6	5715,9
Кількість сплачених вимог, тис. шт.	4,4	4,2	4,9	5,1	5,2	6,0	6,1	5,3	7,7	15,1	15,9
Сума сплачена за вимогами, млн EUR	9,6	9,0	10,7	11,8	11,7	15,4	16,5	13,7	19,7	46,7	50,6

**Джерело: розроблено авторами за даними [14]*

Донедавна зростання популярності цього виду страхування було зумовлене збільшенням інтенсивності перетину державного кордону громадянами країни, особливо в контексті розширення міжнародних туристичних потоків та трудової міграції, у зв'язку з лібералізацією візового режиму. Однак з початком повномасштабного воєнного вторгнення

росії в Україну причини зростання мобільності населення пов'язані з вимушеним переміщенням мільйонів українців у пошуках безпеки [15], активізацією волонтерської та гуманітарної діяльності [16], а також необхідністю більш активного використання автомобільного транспорту через закриття повітряного простору та відсутність міжнародного авіасполучення. Переважна кількість договорів міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів укладається фізичними особами, що опосередковано свідчить про значну роль виїзного неорганізованого туризму. Такий формат подорожей не передбачає залучення туристичних операторів для їх організації, що зумовлює необхідність самостійного оформлення страхового покриття. Цю тенденцію підтверджують статистичні дані щодо структури договорів «Зелена картка», укладених страхувальниками-резидентами України впродовж 2024 р. (рис. 2).

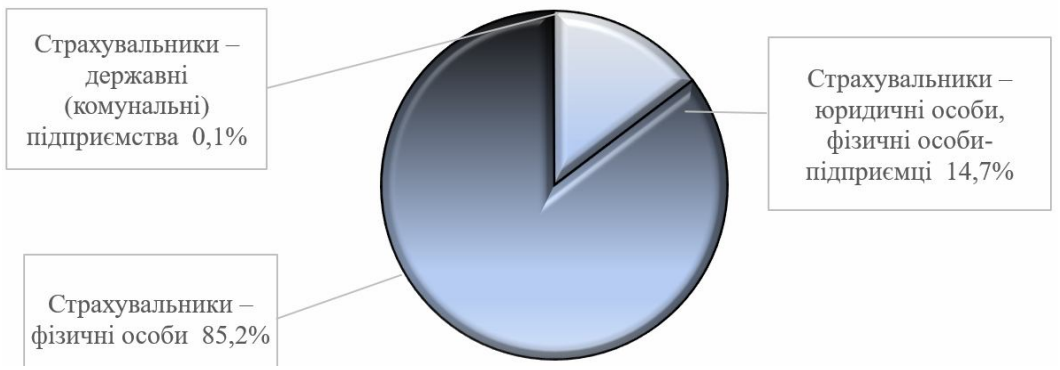

*Рис. 2. Структура страхувальників-резидентів за договорами «Зелена картка», укладеними в Україні у 2024 р., %**

**Джерело: розроблено авторами за даними [17]*

Страхувальникам пропонуються придбання стандартних страхових продуктів, що відповідають вимогам міжнародної страхової системи, з різними строками дії полісів – від 15 днів до одного року – залежно від потреб і тривалості поїздки за кордон. Оформлення страхових полісів обов'язково супроводжується внесенням інформації до єдиної централізованої бази даних МТСБУ. Зауважимо, що станом на кінець квітня 2025 р. на страховому ринку України страхову діяльність в межах міжнародної системи «Зелена картка» здійснюють одинадцять страховиків, які мають статус повних членів МТСБУ. Рейтинг цих фінансових установ за основними показниками діяльності у цій сфері (табл. 2) свідчить про суттєву концентрацію цього сегмента ринку серед таких провідних страховиків, як Страхова група «ТАС», Українська страхова група, Княжа, ПЗУ Україна та ін.

Таблиця 2

*Рейтинг страхових компаній з міжнародного страхування «Зелена картка» за 12 місяців 2024 року**

Страховик	Страхові премії, тис. грн	Страхові виплати, тис. грн	Рівень виплат, %
ТАС СГ	1 395 984	430 816	30,86
Українська страхова група	759 232	455 901	60,05
Княжа	605 763	236 775	39,09
ПЗУ Україна	542 573	176 273	32,49
Оранта	471 820	99 371	21,06
Перша	432 059	149 710	34,65
Гардіан	371 444	286 492	77,13
ІНГО	368 006	136 804	37,17
Українська транспортна страхова компанія	275 039	93 649	34,05
ВУСО	152 081	70 847	46,58
АРКС	151 159	44 695	29,57

**Джерело: складено авторами за даними [18]*

За кількістю сплачених вимог за договорами міжнародного страхування «Зелена картка» у 2024 році (рис. 3) безперечними лідерами виступають СГ «ТАС» та Українська страхова група (USG), які врегулювали відповідно 3191 та 3174 страхові випадки. Частка кожної фінансової установи становить приблизно 20% від загальної кількості сплачених вимог, що ще раз підтверджує їх домінування у зазначеному секторі ринку. Значні обсяги страхових виплат за договорами «Зелена картка» є вагомим аргументом на користь соціальної значимості цього виду страхування для українських автовласників, адже підтверджують його ефективність у забезпеченні фінансового захисту та врегулюванні збитків за кордоном.

З огляду на євроінтеграційні прагнення України та загальноєвропейську тенденцію до спрощення міжнародного руху, набуває особливої актуальності приведення національного законодавства та системи страхування у відповідність до вимог Багатосторонньої угоди з метою приєднання до неї. Цей крок розширить можливості міжнародних подорожей автомобільним транспортом за рахунок спрощення процедур перетину кордонів. Крім того, це значно полегшить в'їзд до України для автомобілістів із країн-учасниць угоди, що потенційно стимулюватиме розвиток в'їзного туризму.

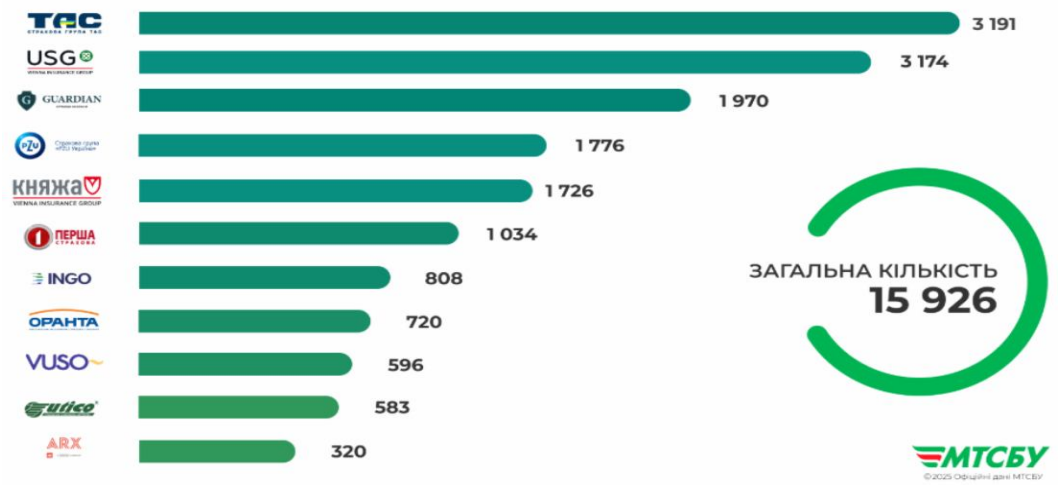

*Рис. 3. Рейтинг страхових компаній за кількістю сплачених вимог за договорами «Зелена картка» у 2024 р., од.**

*Джерело: [19]

Ефективність страхування як важливого компонента безпечного туризму в Україні значно зросте за умови успішного впровадження інноваційних страхових рішень, адаптованих вітчизняними страховиками до нових безпекових викликів [20], розбудови інфраструктури туристичного страхування, активного використання цифрових інструментів, а також підвищення якості страхових продуктів, що пропонуються туристам. Цифровізація страхових процесів і використання сучасних технологій відкривають нові можливості для підвищення ефективності управління ризиками та забезпечення безпеки учасників міжнародного дорожнього руху. Вчені доводять, що із впровадженням технологій Інтернету речей, штучного інтелекту та аналізу великих даних з'являються інноваційні підходи до формування страхових продуктів, зокрема персоналізованих полісів, що враховують реальні умови водіння, контекст середовища та індивідуальний профіль клієнта, дозволяючи також удосконалити виявлення шахрайства й управління наслідками ДТП [21].

Водночас для забезпечення оперативної допомоги туристам у разі настання страхового випадку важливо сервісне страхування через розширення партнерства з асистанс-компаніями.

Висновки. Отже, міжнародне обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів є важливим механізмом, спрямованим на гарантування компенсації збитків, завданих життю, здоров'ю та майну третіх осіб унаслідок дорожньо-транспортних пригод за участю транспортних засобів, зареєстрованих у країнах-учасницях міжнародної системи страхування «Зелена картка».

Цей вид страхування відіграє ключову роль у забезпеченні страхового захисту учасників міжнародного туризму, які виїжджають за кордон на власному автотранспорті, а також транспортних компаній, що здійснюють міжнародні туристичні перевезення. Наявність чинного міжнародного страхового сертифіката є обов'язковою умовою в'їзду на територію більшості європейських країн, що підкреслює суспільну значущість цього виду страхування як елементу безперешкодного та безпечного транскордонного пересування.

Основні показники розвитку міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності в Україні демонструють його позитивну динаміку. Основними чинниками зростання попиту на цей вид страхування в Україні стали як розширення туристичних і трудоміграційних потоків, так і нові виклики, пов'язані з війною, зокрема вимушене переміщення населення та переорієнтація на автомобільні перевезення. Переважна більшість договорів укладається фізичними особами, що підкреслює значення індивідуального виїзного туризму та необхідність самостійного оформлення страхового захисту.

Важливим напрямом розвитку міжнародної системи страхування «Зелена картка» є цифровізація процедур оформлення та перевірки страхових сертифікатів, що підвищує ефективність контролю, мінімізує ризики шахрайства і сприяє спрощенню перетину кордонів. Крім того, інтеграція України в міжнародну систему через приєднання до Багатосторонньої угоди відкриває перспективи гармонізації національного законодавства зі стандартами ЄС, що є важливим кроком на шляху євроінтеграції та розвитку в'їзного і виїзного автотуризму. З урахуванням нових викликів туристичного ринку й змін у поведінці споживачів, ефективне функціонування системи страхування «Зелена картка» має супроводжуватися розвитком сервісного страхування, поглибленням партнерства з міжнародними асистанс-компаніями та підвищенням обізнаності туристів щодо переваг цього виду страхового захисту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Draper J., DeFranco A. L. International Travel and Insurance Purchase: the Role of Traveling Companion, Household Income, Travel Risk, and Sufficient Financial Resources on this Relationship. *Tourism Review International*. 2023. Vol. 27. № 2. P. 141-157(17). DOI: https://doi.org/10.3727/154427223X16717 26538283.
2. Bakalo N., Makhovka V. Problems and perspective of developing insurance in the international tourism business. *Development Management*. 2024. № 23(3). P. 8-19. DOI: https://doi.org/10.57111/devt/3.2024.08
3. Путінцев А., Клименко О. Страхування у туризмі: особливості та зарубіжний досвід. *Економіка та суспільств.* 2024. Вип. (62). DOI: https://doi.org/ 10.32782/2524-0072/2024-62-105.

4. Stević M. Insurance as a factor in the development of tourist activity. *Journal of Faculty of Economics Brcko.* 2023. Vol. 17. № 1. P. 71-79. DOI: https://doi.org/ 10.7251/ZREFB2317071S
5. Diakonidze M. Tourism Insurance Market, Risks and Prospects: The Case Study. *Journal of Corporate Governance, Insurance, and Risk Management.* 2021. Vol. 8. № 1. P. 75-83. DOI: https://doi.org/10.51410/jcgirm.8.1.5
6. Руденко В., Добіжа Н., Мирончук В. Туристичне страхування як інструмент забезпечення фінансової безпеки подорожуючих громадян. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024. № 6 (15). С. 253-259. DOI: https://doi.org/ 10.32782/dees.15-40
7. Naseeb H., Metwally A. Outsourcing insurance in the time of COVID-19: The cyber risk dilemma. *Journal of Risk Management in Financial Institutions*. 2022. № 15(2). P. 155-160. DOI: https://doi.org/10.69554/JBLV6956
8. Мозгова Д.Р., Зігунова І.С. Туристичне страхування в умовах воєнного часу. *Ефективна економіка*. 2023. № 5. URL: https://nayka.com.ua/ index.php/ee/ article/view/1594/1604 (дата звернення 02.04.2025).
9. Плетенецька С., Біблий З. Функціонування ринку особистого страхування в умовах воєнного стану в Україні. *Вчені записки Університету «КРОК».* 2025. Вип. 1(77). С. 80-88. DOI: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-80-88
10. Никифорак В. Умови і порядок реалізації завдань Міжнародної системи страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів «Зелена картка». *Цивільне право і процес*. 2019. № 12. С. 51–55. DOI: https://doi.org/ 10.32849/2663-5313/2019.12.10
11. De Mot J., Faure M. Special Insurance Systems for Motor Vehicle Liability. *The Geneva Papers on Risk and Insurance.* 2014. Vol. 39. P. 569–584. DOI: https://doi.org/10.1057/gpp.2014.23
12. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 21.05.2024 р. № 3720-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3720-20#Text (дата звернення: 05.04.2025).
13. Green Card system. *Council of Bureaux AISBL.* URL: https://www.cobx.org/ article/4130/green-card-system-final (дата звернення: 08.04.2025).
14. Статистика. *Моторно (транспортне) страхове бюро України*. URL: https://mtsbu.ua/about/statistics (дата звернення: 02.04.2025).
15. Лібанова Е., Позняк О., Цимбал О. Масштаби та наслідки вимушеної міграції населення України внаслідок збройної агресії Російської Федерації. *Демографія та соціальна економіка*. 2022. № 48(2). С. 37–57. DOI: https://doi.org/10.15407/dse2022.02.037
16. Chvertko L. Humanitarian organizations in ensuring and financing the socio-economic inclusion of internally displaced persons: Ukrainian and foreign experience. *Sciences of Europe*. 2023. № 124. P. 24-28. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.8327854

17. Показники діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг. Наглядова статистика. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6 (дата звернення: 02.04.2025).
18. Зелена картка. Рейтинг страхових компаній України за 12 місяців 2024 р. *Forinsurer*. URL: https://forinsurer.com/ratings/nonlife/24/12/49 (дата звернення: 14.04.2025).
19. Топ страховиків 2024 за виплатами по закордонних ДТП: ТАС і УСГ лідери. 2025. URL: https://skilky-skilky.info/top-strakhovykiv-2024-za-vyplatamy-po-zakordonnykh-dtp-tas-i-ush-lidery/ (дата звернення: 14.04.2025).
20. Kyryliuk I., Chvertko L. Mechanisms of security of tourist travel in Ukraine in the condition of modern geopolitical challenges. *Ştiinţă. Educaţie. Cultură, conferinţă ştiinţifico-practică internaţională* (2025; Komrat). Vol. 1: Ştiinţe economice. Tehnologii informaţionale, matematică şi fizică. *Agricultură şi industria alimentară*. 2025 (A&V Poligraf). P.119-124. URL: https://kdu.md/images/Files/34-a-aniversare-a-universitatii-de-stat-din-comrat-culegere-de-articole-1.pdf (дата звернення: 14.04.2025).

REFERENCES

1. Draper J., & DeFranco A. L. (2023) International Travel and Insurance Purchase: the Role of Traveling Companion, Household Income, Travel Risk, and Sufficient Financial Resources on this Relationship. *Tourism Review International*, 27 (2), P. 141-157(17). DOI: https://doi.org/10.3727/154427223X1671726538283
2. Bakalo N., & Makhovka V. (2024). Problems and Perspective of Developing Insurance in The International Tourism Business. *Development Management*, 23(3), P. 8-19. DOI: https://doi.org/10.57111/devt/
3. Putintsev A., & Klymenko O. (2024) Strakhuvannia u turyzmi: osoblyvosti ta zarubizhnyi dosvid [Insurance in Tourism: Features and Foreign Experience]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and Society*, 62, DOI: https://doi.org/10.32782/ 2524-0072/2024-62-105 [in Ukrainian].
4. Stević M. (2023) Insurance as a Factor in the Development of Tourist Activity. *Journal of Faculty of Economics Brcko,* 17 (1), P. 71-79. DOI: https://doi.org/10.7251/ZREFB2317071S
5. Diakonidze M. (2021) Tourism Insurance Market, Risks and Prospects: The Case Study. *Journal of Corporate Governance, Insurance, and Risk Management,* 8 (1), P. 75-83. DOI: https://doi.org/10.51410/jcgirm.8.1.5
6. Rudenko V., Dobizha N., & Myronchuk, V. (2024) Turystychne strakhuvannia yak instrument zabezpechennia finansovoi bezpeky podorozhuiuchykh hromadian [Travel Insurance as a Tool to Ensure the Financial Security of Travelers]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpek*a – *Digital Economy and Economic Security*, 6 (15), P. 253-259. DOI: https://doi.org/ 10.32782/dees.15-40 [in Ukrainian].

7. Naseeb H. & Metwally A. (2022 March 1). Outsourcing Insurance in the Time of COVID-19: The Cyber Risk Dilemma. *Risk Management in Financial Institutions*, 15, 2. DOI: https://doi.org/10.69554/JBLV6956
8. Mozghova D.R., & Zihunova I.S. (2023) Turystychne strakhuvannia v umovakh voiennoho chasu [Travel Insurance in Wartime Conditions]. *Efektyvna ekonomika – Efficient Economy*, 5, Retrived from https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1594/1604 [in Ukrainian].
9. Pletenetska S., & Biblyi Z. (2025) Funktsionuvannia rynku osobystoho strakhuvannia v umovakh voiennoho stanu v Ukraini [Functioning of the Personal Insurance Market under Martial Law in Ukraine]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK» – Scientific Notes of the University «KROK»*, 1(77), 80–88. DOI: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-80-88 [in Ukrainian].
10. Nykyforak V. (2019) Umovy i poriadok realizatsii zavdan Mizhnarodnoi systemy strakhuvannia tsyvilnoi vidpovidalnosti vlasnykiv transportnykh zasobiv «Zelena kartka» [Terms and Procedure for the Implementation of the Tasks of the International System of Motor Third Party Liability Insurance "Green Card"]. *Tsyvilne pravo i protses – Civil law and procedure*, 12, P. 51-55. DOI: https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.12.10 [in Ukrainian].
11. De Mot J., & Faure M. (2014) Special Insurance Systems for Motor Vehicle Liability. *The Geneva Papers on Risk and Insurance,* 39, P. 569-584. DOI: https://doi.org/10.1057/gpp.2014.23
12. On Compulsory Insurance of Civil Liability of Owners of Land Vehicles : Law of Ukraine № 3720-IX (2025, May 21). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3720-20#Text [in Ukrainian].
13. Green Card System. *Council of Bureaux AISBL*. Retrieved from https://www.cobx.org/article/4130/green-card-system-final
14. Statystyka. Motorno (transportne) Strakhove Biuro Ukrainy [Statistics. Motor (Transport) Insurance Bureau of Ukraine]. Retrieved from https://mtsbu.ua/about/statistics [in Ukrainian].
15. Libanova E. M., Pozniak O.V., & Tsymbal O.I. (2022). Masshtaby ta naslidky vymushenoi mihratsii naselennia Ukrainy vnaslidok zbroinoi ahresii Rosiiskoi Federatsii [Scale and Consequences of Forced Migration of the Population of Ukraine as a Result of Armed Aggression of the Rus sian Federation]. *Demohrafiia ta sotsialna ekonomika – Demography and Social Economy*, 2 (48), P. 37-57. https://doi.org/10.15407/dse2022.02.037 [in Ukrainian].
16. Chvertko L. (2023) Humanitarian Organizations in Ensuring and Financing the Socio-Economic Inclusion of Internally Displaced Persons: Ukrainian and Foreign Experience. *Sciences of Europe*, 124, P. 24-28. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.8327854
17. Pokaznyky diialnosti uchasnykiv rynku nebankivskykh finansovykh posluh. Nahliadova statystyka [Performance Indicators of Nonbank Financial Services Market Participants. Supervisory Statistics]. *Natsionalnyi bank Ukrainy – National Bank of Ukraine*. Retrieved from https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6 [in Ukrainian].

18. Zelena kartka. Reitynh strakhovykh kompanii Ukrainy za 12 misiatsiv 2024 r. [Green Card. Rating of Ukrainian Insurance Companies for 12 Months of 2024]. *Forinsurer*. Retrieved from https://forinsurer.com/ratings/nonlife/24/12/49 [in Ukrainian].
19. Top strakhovykiv 2024 za vyplatamy po zakordonnykh DTP: TAS i USH lidery [Top Insurers in 2024 in Terms of Payments for Foreign Road Accidents: TAS and USG are the Leaders]. Retrieved from https://skilky-skilky.info/top-strakhovykiv-2024-za-vyplatamy-po-zakordonnykh-dtp-tas-i-ush-lidery/ [in Ukrainian].
20. Kyryliuk I., & Chvertko L. (2025). Mechanisms of Security of Tourist Travel in Ukraine in the Condition of Modern Geopolitical Challenges. *Ştiinţă. Educaţie. Cultură: Proceedings of the International Scientific-Practical Conference. Economic Sciences. Information Technologies, Mathematics and Physics. Agriculture and Food Industry*, (1), 119-124. Retrieved from https://kdu.md/images/Files/34-a-aniversare-a-universitatii-de-stat-din-comrat-culegere-de-articole-1.pdf
21. Elicegui I., Carrasco J., Escribano C.P., Gato J., Becerra A. & Politis A. (2022) Usage-Based Automotive Insurance. In J. Soldatos & D. Kyriazis (Eds.), *Big Data and Artificial Intelligence in Digital Finance*, Springer, 295-311. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-94590-9_17

Стаття надійшла до редакції 08.05.2025

Посилання на статтю: Чвертко Л. А., Кирилюк І. М., Литвин О. В. Механізми функціонування системи страхування «зелена картка» в міжнародному туризмі. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*: Зб. наук. праць. Одеса: ОНМУ, 2025. № 2 (91). С. 214-228. DOI 10.31375/2226-1915-2025-2-214-228.

Article received 08.05.2025

Reference a Journal Artic: Chvertko L., Kyryliuk I. & Lytvyn O. (2025). Mechanisms of functioning of the «green card» insurance system in international tourism. *Development of management and entrepreneurship methods on transport*, Coll. of science works Odesa: ONMU, 2025. 2(91). P. 214-228. DOI 10.31375/2226-1915-2025-2-214-228.